

Afghanistan và n ch a có hòa bình 10 năm sau ngày l t đ ch đ Taliban

Tác Giả: Đ c Tâm

Chúa Nhật, 02 Tháng 10 Năm 2011 15:33

K t năm 2005, tàn quân Taliban b t đ u tr i d y m nh m

Pháo binh M t n công m t can c c a quân Taliban t i t nh Kuanar (phía tây Afghanistan)
hôm 28/9/2011
REUTERS/Erik De Castro

Ngày 7/10/2001 Hoa K và các đ ng minh m màn cu c t n công quân s c a vào Afganistan l t đ ch đ H i giáo c c đoan Taliban. Sau 10 năm chi m đóng Afghanistan và t n kém hàng trăm t đô la, Hoa K và liên quân qu c t v n không th tri t t n g c l c l ng n i d y Taliban.

Ngày 07/10/2001, g n m t tháng sau lo t kh ng b nh m vào Hoa K làm hàng ngàn ng i thi t m ng, chính quy n George Bush cùng v i đ ng minh Anh Qu c phát đ ng chi n tranh, t n công vào Afghanistan, l t đ ch đ H i giáo c c đoan Taliban và truy lùng các ph n t kh ng b c a m ng l i Al Qaida đang l n tr n t i đó.

Sau 10 năm chi m đóng Afghanistan và t n kém hàng trăm t đô la, Hoa K và liên quân qu c t v n không th tri t t n g c l c l ng n i d y Taliban.

Các nhà phân tích đ u có cùng m t nh n đ nh, v i vi c quân đ i M và Liên minh B c Đ i Tây D ng - NATO, t nay đ n 2014, tri t thoái toàn b kh i Afghanistan, tri n v ng hòa bình t i n c này tr n xa v i, trong b i c nh quân Taliban đ y m nh chi n tranh du kích và t ch i đàm phán v i chính quy n Kabul.

Chán ngán v m t ch đ c c đoan, thô b o, n n kinh t ki t qu , nghèo kh và đ t n c b cô l p, ng i dân Afghanistan đã hân hoan ph n kh i tr c s s p đ nhanh chóng c a chính quy n Taliban.

M i năm sau, cho dù m t ph n th đô Kabul đã có nh ng tòa nhà cao t ng hi n đ i, đ i đa s ng i dân Afghanistan l i coi 140 000 binh sĩ c a NATO đ i ch huy c a Hoa K là quân xâm l c, l c l ng chi m đóng, không th c hi n nh ng l i h a mang l i hòa bình và ph n vinh cho n c này.

Tu n trắng m t trong nh ng năm đ u gi a t ng th ng Hamid Karzai và các đ ng minh ph ng Tây cũng đã bi n đ i thành m i quan h căng th ng và nghi k .

Ông Karzai t cáo là nhi u dân th ng Afghanistan đã b thi t m ng trong các chi n đ ch quân s c a NATO, trong khi đó, ph ng Tây ch trích n n tham nhũng và b t l c c a chính ph Kabul.

Theo nhi u chuyên gia, đ c AFP trích d n, thì liên quân qu c t , đ c bi t là Hoa K đã ph m sai l m ch quan, quá t tin, sau khi giành đ c th ng l i m t cách d dàng trên chi n tr ng Afghanistan trong giai đo n h u 2001.

K t năm 2005, tàn quân Taliban b t đ u tr i d y m nh m , lôi kéo chính quy n Kabul và đ ng minh ph ng Tây vào m t cu c xung đ t đ m máu m i, gi ng nh trong chi n tranh ch ng quân đ i Liên Xô vào nh ng năm 1980 và cu c n i chi n kéo dài cho đ n khi quân Taliban lên c m quy n, vào năm 1996.

M c dù Afghanistan đã có m t s thay đ i đáng k trong lĩnh v c giáo d c, chăm sóc y t và phát tri n kinh doanh, buôn bán t i nh ng thành ph l n, nh ng chính quy n c a t ng th ng Karzai h u nh ch ki m soát đ c th đo Kabul, ph n còn l i c a đ t n c n m trong tay các th lãnh quân s đ a ph ng ho c quân n i d y Taliban.

Vi c qu n lý t i t hàng trăm t đô la vi n tr c a ph ng Tây (riêng M đã chi 444 t đô la), t n n tham nhũng tr m tr ng, đã càng làm n i b t s y u kém, b t l c c a Nhà n c Afghanistan

hiện nay.

Tháng Bảy vừa qua, Tổ chức Nghiên cứu Khủng hoảng Quốc tế (International Crisis Group) nhận định, « sau một thập niên viển vông, căng thẳng quốc tế đã thuyên giảm trong việc xây dựng Afghanistan thành một nước ổn định và chính trị và có thể đóng góp vào kinh tế ».

Từ năm 2007, các vụ bạo lực, xung đột quân sự gia tăng tại Afghanistan, mỗi năm, số binh sĩ nước ngoài tử vong lại càng cao. Theo Liên Hiệp Quốc, trong 8 tháng đầu năm 2011, các vụ bạo lực đã tăng 40% so với cùng thời kỳ năm ngoái. Đa số người dân các phương Tây không muốn chính phủ của họ sa lầy vào một cuộc chiến « hao người và tiền của ».

Tháng Bảy năm nay, Hoa Kỳ và NATO đã bắt đầu thực hiện lịch trình từng bước rút lực lượng chiến đấu ra khỏi Afghanistan và đến năm 2014, thì Afghanistan tự đảm trách an ninh quốc gia. Theo giới ngoại giao và chuyên gia nước ngoài, đó là một sự đánh cược đầy rủi ro bởi vì quân đội Afghanistan còn yếu kém, binh sĩ không có quy tắc, tham nhũng, đào ngũ, thậm chí đóng hỏa lực vào quân Taliban.

Trong thời gian qua, Washington kêu gọi một số phần tử Taliban « ôn hòa » đàm phán hòa bình với chính quyền Kabul. Nhưng quân nổi dậy đang mạnh mẽ, trỗi dậy, không thấy có nhu cầu đàm phán với chính phủ của ông Karzai. Bằng chứng là vụ ám sát cựu thủ tướng Afghanistan Burhanuddin Rabbani, người chịu trách nhiệm đàm phán với quân Taliban.

Nhà phân tích Shashank Joshi, thuộc Học viện Anh Royal United Services nhận định, « Khả năng có một cuộc nổi dậy trong tương lai (sau năm 2014) đã tăng trong những năm vừa qua » và việc ám sát ông Rabbani cho thấy nguy cơ này càng cao.